

מסורת הש"ס

א] דבר דלא ר' ויהי' נ'ב
אמר ר' א] ב] דם אילנות
למעטי מתי' מס יוקיע
למחמתו לחי' דמי אלא
למעטי אסיפת אפרה
העולת כן פ' ז'

הגהות הגר"א

א] דבר דלא ר' ויהי' נ'ב
אמר ר' א] ב] דם אילנות
למעטי מתי' מס יוקיע
למחמתו לחי' דמי אלא
למעטי אסיפת אפרה
העולת כן פ' ז'

מוסף רש"י

ואמר ר' עלה' לפרוש
למחמתו זה שם פסולה
אלעזר וחקקה שנינו בה.
דכתיב כשחיתת ונתת
לחיה אל אלעזר חסון ונתת
למיתו כפרה חוקה. וכל
היה דכתיב חוקה עטפה
והוא ר' שחיטת לאו
עבודה היא. ומחמתו
זה כל הפסולות והוא
ר' שאני פרה קדשי
ברך הבית היא. לא קרי' את
למחמתו ולחי' קרי' ליה דק
הבית. לומר דין דק הבית
חיה ל' וחומר' ל' לומר
קרי' חוקה מזה לוקח
אליה הגוף (בבביות א)
ועל כן קרי' עטפה פסולה
משום עטפה (בבביות א)
דעשה שחיטתה פסולה דר
לא חסון דעבודה היא
דלא קרי' דק הבית דלא
היה כפי עטפה. אלא נהיה
שחיטתו היא דר פסול זה
מחמתו ל' חילוק עטפ' זה
אלי מעט עבודה דלא חיה
קרי' מזה אלא קרי' דק
דמי עטפה קדשי פסול
היה על כן עטפ' עטפה
כל דין הוא. נקדש בקדש
היה שחיטת עטפה קדשי
מחמתו ל' לא עק' מחמתו
אמר ר' שישא. לומר ל' עטפה
עבודה היא והיא דמי כן
גמי פרה לחיות נהיה הכותב
היא. מתי' דלאו מחמת
נעטפ' עטפ'.

תוס' ישנים

בגדה אחת. פירש הר"ן ויסק
לפי שכן דבר קטנים יהיו
מחמתו הוא זו ויריב' פ'
שם אפי' מחמת אונן
דמחמתו לקחה לקחה י'
היה דכתיב ויקחה ל' נס
אונת אונן בליקוח נס
בפסוק (ד' א'): גמי דמי
לקחה לקחה מחמת: וישל
עמי השתלה משקל ש'
קטנים. תימה ל' עטפה נס
דמי חוקה בעי' (שקול)
למי חוקה אלא שני עטפה
שני דלא יקחה ל' נס
אלא שני עטפה אלא מחמת
היה דמי חוקה: ל' דלא אמר
משקל שני עטפה אלא שני
כוד אף ענין כוד שני
ליה הכתיב: בשעיר השתלה
פלוני. מימה הח' נמי מתי'
דמי' (תנ"ך) (שקול) ויחייב
דפיק דבר קטנים יהיו
דפיק דמי' חוקה אלא שני עטפה
הוא מתי' למימר כפי' חוקה
מחמתו לקחה לקחה י'
פרה חוקה מכסת' אל מתי'
ליקוח מכסת' אלא זו היה דמי'
עיקר כפרה אלא שני עטפה
חוקה מתי' כפי' חוקה ויחייב
כתיב דמי' חוקה אלא שני עטפה
מחמתו לקחה לקחה י'
לא כפי' חוקה אלא שני עטפה
שני כוד אף ענין כוד שני
ליה הכתיב: בשעיר השתלה
פלוני. מימה הח' נמי מתי'
דמי' (תנ"ך) (שקול) ויחייב
דפיק דבר קטנים יהיו
דפיק דמי' חוקה אלא שני עטפה
הוא מתי' למימר כפי' חוקה
מחמתו לקחה לקחה י'
פרה חוקה מכסת' אל מתי'
ליקוח מכסת' אלא זו היה דמי'
עיקר כפרה אלא שני עטפה
חוקה מתי' כפי' חוקה ויחייב
כתיב דמי' חוקה אלא שני עטפה
מחמתו לקחה לקחה י'
לא כפי' חוקה אלא שני עטפה
שני כוד אף ענין כוד שני
ליה הכתיב: בשעיר השתלה
פלוני. מימה הח' נמי מתי'
דמי' (תנ"ך) (שקול) ויחייב
דפיק דבר קטנים יהיו
דפיק דמי' חוקה אלא שני עטפה
הוא מתי' למימר כפי' חוקה
מחמתו לקחה לקחה י'

טרף בקלפי פרק רביעי יומא

מב.

עין משפט
נר מצוה

ד' א מתי' פ'יג מחמת פרה
הלקט ב'
ב' ב מתי' פ'יג מחמת
עטפת יום הכפורים
הלקט ב'
ב' ב מתי' פ'יג מחמת
נרעת הלקט ב' פ'יג מחמת
ד' א מתי' פ'יג מחמת פרה
הלקט ב' ופ'יג כלה ח':

תורה אור השלם

1. ונתתה אמה אל אלקו
הכחין והוציא אתה אל
מוחי' לפקודת וקחתי אתה
לעצמי' כמבד' י' ב
2. זאת חקת התורה אשר
עזה י' לאמר דבר אל בני
ישראל וקחתי אלקו פרה
אדוקה חקתימה אשר אף קה
מום אשר לא יקלה יקלה
עלי: כמבד' י' ב
3. והקריב ארזן את פ'ר
התקטאת אשר לו ופ'ר
כקדו ובעד ביתו וקחתי את
פ'ר התקטאת אשר לו
4. והקריב את לבס לחקת
עולמ' לכפר' על בני ישראל
וכל חטאתם אחת בשנה
ויקח קאשר עז' ואת
משו' והקריב את לו
5. ושקף את הקריב לענין
את עז' ואת בני ישראל ואת
קדוק על פרישה ישראל
כמבד' י' ב

הגהות מורה"נ

לנדא
א] נשיא אילנות שמעית
פרה ופ'ר. מתי' פ'יג מחמת
פסולי המוקדשין כלל כ':

רבינו חננאל

לחוקה ר' ששון בן הלפת
ורבן ב' בחלתו א"י הויאל'
והנין בסוף כריכות המפורש
שתי' סלעים כו'. עד דלק
בתי' שני אילנות לחלוין אחד
יפה שתי' סלעים ואחר שתי'
עשר ז'ן. הית' שתי' סלעים
יקרב לשמי' והשני' למתי'
כו' ופרישה כנראה דהיא
עשרה ז'ן. איניו שתי' סלעים
וחומר' ותי' שתי' סלעים
והוא סלע דהוא חומר' משום
כמבד' אסיפת שחיטת פרה
אדוקה ושחיטת פ' כון
גדול כיום הכפורים בור'
פליגי ר' ושמאלו' אור
פרה פסולה ופרו כשר, ור
אמר פרו פסול ופרה כשרה.
אסיק ר' אמר שחיטת
פר יום הכפורים כשרה
בור'. שחיטת פרה אור עבודה
היא. אבל שחיטת פרה בור
פסולה. מתי' אלעזר חוקה
כתיב בה. אלעזר דכתיב
ונתתם אותו אל אלעזר
הכחין והוציא אתה אל מחוץ
למחנת ושחית אתה, ואפי'
דשחיטה בכל מקום כשרה
בור ואפילו כפר יום הכפורים
שחיטת לאו עבודה היא, שני
הבא דכתיב ושחית אתה,
מירי' דהוא אמרונת נעטפ'
רלא עבודה היא, ובעיני כון
לחיות לטמא או לטהר, הבא
נמי בשחיטת פרה אדוקה
אפי' רלאו עבודה היא, בעיני
כון. חוקה, שנאמר את
חוקה התורה וגו'. ושמאלו'
אמר שחיטת פרו חוקה
כתיב בה, אבל שחיטת פרה

כ"י אהרן רבין פירשה משמיה דר' יוחנן של פרה כמשקל' סלעים.
משום כבוד לע"ג דר' יוחנן לא מייש לכבוד דלדמר כדלא
מנאי היא דלר' יוחנן ליה ליה כבוד שמה רבין ס"ל כשניו' לדבי
דלמר כאן בקולחת כאן נכנסת ואפי' לספרים דגרסי כי אחא
רבין פירשה משמיה דר' יוחנן לרין
למך כן דמ"מ אליבא דר' יוחנן
פירשה דלחיה אמר ג' לשונות שמעתי
אי נמי ר"ל ג' לשונות שמעתי דקאמר
אליבא למאן דלית ליה כוד ושמעתי
קאמר וליה לא כדירא ליה:
שחיטה לאו עבודה היא.
בכל דוכתא פ'רשי'
משום דכשירה כור ומימה הוא
דכפ"ק דזבחים (דף ד'): פריך והרי
שמעתי דל"א ל' לנטלה וכשירה היא
ומשני שמעתי לאו עבודה היא
והשם מה משונה היא זו שהרי
הקשה שהיה לה ליפסל כור כיון
דל"א ל' לנטלה ופירש רבינו יעקב
מארלוני"ש דלאו עבודה היא דנהגת
אפי' בחולין וקשה ל"ב מאי פ'ר
עלה התם והלכך כור שמיטת פרה
כור פסולה בשלמא לפרשי' פריך
שפיר אכל לפירוש רבינו יעקב מאי
פריך נתי' דשמיטת פרה פסולה בור
מ"מ לאו עבודה היא כיון דנהגת
נמי בחולין והיה נראה לייבש פ'רשי'
כן ולפרש שמעתי לאו עבודה היא
כיון דהוכיחו דה כל הפסולין ואפי'
נשים ועבדים ומלאים כמחמתו אלא
טעם שיהא או משום דנהגת נמי
בחולין או משום טעמא אחריו' והדר
פריך מנא ל' דלאו עבודה היא
מדוכושרי' דה כל הפסולין והלא היא
שמעתי שיהא פסולה כור כנון שמיטת
פרה ורבינו שמשון מפרש לאו עבודה
דגמי קנלה צענין שהמקלל יעמוד
בפינים ובשמיטה אס עמד והואשט
ידו לפנים ושט כשר כדדרשינן בפרק
כל הפסולין (דף ט' ע"ג): כן הנכר
לפני ה' והוא בעלמא הקשה לשמעון
המיימי דפליגי התם ואמר שיהו ידיו
של שומע לפנים מן השמטת מאי
איכא למימר מיהו מלי' למימר דלפני'
לשמעון המיימי שמעתי לאו עבודה
היא שהרי נקדשי קדשים לרין
שיעמוד המקלל בלפון כדדרשינן

של פרה משקל עשר וזו. דנעיא כוונד: של שיעיר. דנעיא חוקה
משקל שני סלעים ודיה כבך: של מזרע. דלא הא ולא הא סני
ליה בשקל: הכי גרסינן פליגי בה ר"ש כן חלפא ורבנן כפרה:
וסימן. שלא טענה לומר שאחד היה אומר משקל שני סלעים
משנה זו תהא לך סימן ששני ומחמת
דף ק'). אחד המרבה ואחד הממעיט
ובלנד שזיון לבו לשמים בנימון זה
תזכור לומר שהאחד נתן זה שיעור
המרבה מכולן והאחד נתן זה שיעור
וקא ממעט מכולן אבל שיעור ביעוטי
לא הוכר כאן: לא כפרה פליגי.
בלשון של פרה: והסווא יומא. דלפיליגי
זה נח רביא בר קיסי. שם חכס:
מפער. מימת דליקוס מכפרת
דלדמר בעלמא (מועד קטן דף מה.)
למה נסמכה מימת אהרן לבגדי
כהונה לומר לך מה בגדי כהונה
מזכרין אף מימת דליקוס מכפרת:
אל עור. פר כהן גדול של יוה"כ:
אלעזר וחוקה. אלעזר כתיב זה ונתתם
אותה אל אלעזר הכהן וגו' (מבד' יט)
וכתיב (שם) זאת חקת התורה וכל היא
דכתי' חוקה עטפה הוא: אהרן וחוקה.
דכתיב (ויקרא טו) והקריב אהרן את
זה החטאת אשר לו וכפר וגו' ושחית
את פ'ר החטאת אשר לו וגו' וכתיב
באתי מות בענינא (שם) והיתה זאת
לכס לחקת עולם לכפר על בני ישראל:
שחיטה לאו עבודה היא. ולא קיימת
חוקה אסיפת: שאני פרה קדשי
דק הבית היא. לומר אין זה קדושת
המוצה אלא קדושת דמיס בעלמא
שהרי שחיטתה כהר המשחה הלכך
אין לד עבודות נחלקות זה וכל
העבודות שוות זה: ולא כל דין
הוא. כתיבתי אשמיטת פרו קדושת
הגוף היא לא כתיבתי חוקה ואשמיטת
פרה כתיבתי חוקה ומיפסלה כור:
אמרוהו נעטפ'. דכתיב (ויקרא יג)
" כנגד נראה) והוא אל אהרן
הכהן: ושחית אותו לפניו. ומדכתיב
לפניו מכלל דהשחיטה לאו אלעזר
קאי אלא ושחית אותו אחר לפני
אלעזר: ורבי. לעולם אלעזר שמעתי
ומאי לפניו שלא יסוח דעתו משמירתה:
דשחיתו הוא דמשכר' פרה. שהרי
כל עממה אינה עשהיה אלא לאפרה:
למעטי מאי. דלא פסול זה היסק
הדעת במעשה פרה: אסיפת אפרה. ואסף איש טהור וגו'
(מבד' יט): ומילוי מים (שם) לת' (פ)
הוא הפער ומערטין יחד:
למשמרת

אשל פרה משקל עשרה זוז וישל שיעיר
המשתלח משקל שני סלעים: וישל מצורע
משקל שקל אמר ר' יוחנן פליגי בה ר"ש
בן הלפתא ורבנן בפרה חד אמר משקל
עשרה זוז אמר משקל שקל וסימוך (א) אהרן
המרבה ואחד הממעיט אמר ליה ר' ירמיה
מדיתתי לרבינא לא בפרה פליגי אלא
בשיעור המשתלח פליגי וההוא יומא נה
נפשיה דרביא בר קיסי ואנחו בה סימנא
רביא (בר) קיסי מכפר כשעיר המשתלח אמר
ר' יצחק שתי שחיטות שמעתי אחת של פרה
ואחת של פרו אחת כשרה בור ואחת
פסולה בור ולא ידענא הי מנייהו (א) איתמר
שחיטת פרה ופרו כור ושמואל דאמר
פרה פסולה פרו כשרה וחד אמר (ד) פרו
פסולה פרה כשרה חסתיים דרב הוא דאמר
פרה פסולה (ד) דאמר ר' יורא ואי י' שחיטת פרה
בור פסולה ואמר רב עלה אלעזר (חוקה)
שנינו בה ורב מאי שנא פרה דכתיב אלעזר
וחוקה פרו נמי היא כתיב (א) אהרן (חוקה)
(ד) שחיטת לאו עבודה היא אי הכי פרה נמי
שאני פרה (ד) קדשי ברך הבית היא ולא
כל דכן הוא אמר רב שישא בריה דרב אידי
מידי דהוה אמרונת נעטפ' דלאו עבודה היא
ובעיא כהונה ולשמואל דאמר פרו פסולה
מאי שנא פרו דכתיב אהרן וחוקה פרה נמי
הא כתיב אלעזר וחוקה שאני התם דכתיב
ויהוה ורב שלא יסוח דעתו ממונה ושמואל
שלא יסוח דעתו מנא ליה נפקא ליה מושרף
את הפרה לעיניו ורב חד בשחיטה וחד
בשריפה וצריכא דאי כתב רחמנא בשחיטה
משום דתחילת עבודה היא אבל שריפה
אימא לא צריכא ואי כתב רחמנא בשריפה
משום דהשתא הוא דמתכשרא פרה אבל שחיטה
אימא לא צריכא למעוטי מאי אילימא
למעוטי (א) אסיפת אפרה ומילוי מים לקידוש
למשמרת

בפרק חזרה חוקות (שם דף מה.) מולקן לו יקח ובשוחט לא
צדק עימיה השוחט בלפון ופי פריך דזבחים (דף טז):
ובפ"ק דנחמות (דף י"א) והאמר רב שחיטת פרה בור פסולה ומתי'
שאני פרה קדשי דק הבית היא מימה ליפוך מפרו של אהרן
בשחיטה וצריכא דאי כתב רחמנא בשחיטה
משום דתחילת עבודה היא אבל שריפה
אימא לא צריכא ואי כתב רחמנא בשריפה
משום דהשתא הוא דמתכשרא פרה אבל שחיטה
אימא לא צריכא למעוטי מאי אילימא
למעוטי (א) אסיפת אפרה ומילוי מים לקידוש
למשמרת

למאן דאמר פסולה כור ולא היה מצי לשטיי הכי ואמר לי מורי הכי ר' שמואל בר שלמה נשם הר' יוסף קלון וז"ל דמחמת ליכא
למפריך דהא ערו משום דעבודה היא דהא פסולה אפי' בשאר הכניס אלא ככ"ג לחודה אלא גלי רחמנא דענינן בעלים מידי דהוה
אסימיה לטמו' כורו פסולה היא דענינן פ'ר ש' שאני' פ'ר קדשי ברך הבית היא. והכי נמי איתמרין בפ"ק דזבחים (דף טז): ובפ"ק
דנחמות (דף י"א) ובפ"ק דשנועות (דף י"א): וקשה ומנא לפרשי' שפירש גריש פ' אין מעמידין (ע"ז דף טז) וגם פ' פרה קדשי מונח
היא דאי קדשי דק הבית היא מי מפסלה דכריעה אלא מעתה מיפסל ביולא דופן אלאה תניא ופסולה ביולא דופן ור"ש מכשיר אלא
שאני פרה הויאל והמוס פוסל זה דבר ערוה ועבודת טוככים פוסל זה ופ'רשי' דלרבינן קדשי מונח היא ולהכי מיפסלה דכריעה וביולא
דופן ור"ש קדשי דק הבית היא ולהכי לא מיפסלה ביולא דופן והיא דמודה ר"ש דמיפסלה דכריעה משום דכיון דהמוס פוסל זה דבר
ערוה ועבודת טוככים פוסל זה וקשה ליה דל"כ כל סתמי דהוא דהוא דמשכר' פרה דעמי' דל"כ כל סתמי דהוא דהוא דמשכר' פרה דעמי' דל"כ כל סתמי
ושם מפורש ובפרק קמא דחולין (דף י"א) ד"ר ית' (שם) כשעממא דמנא הא מילתא דלולי במר רובא הארבעתי:
למעוטי' מאי אילימא למעוטי אסיפת אפרה ב'. מימה לי מאי קאמר למעוטי מאי וכי חובה הוא שיש לי למעט וליכא למימר משום דהיי
שמעתי ושריפה שני כחובים הנחלים כאחד ואין מלמדיו דלדבריה אין כאן כחמה דהא מילךך לרבי ונראה דע"כ היסק הדעת
לא פסיל ככלולה דאי שחית ככלולה מאי אילךךך ליתכוס בשחיטה ובשריפה דלא אמו מהדדי ליתכניה גבי אסיפת אפרה או מילוי מימה היא
באתח מן השחית שאינן שחית עבודה ולא עבודה דהשתא אלא דממשכר' פרה דעמי' דל"כ כל סתמי דהוא דהוא דמשכר' פרה דעמי' דל"כ כל סתמי
ככל חדא מילתא דשחיטת אלא שמע מינה למעוטי עבודה שאין לה שום משיבות אלא פסל זה היסק הדעת והיינו דקאמר למעוטי מאי:
למשמרת

אדומה כשר בור שנאמר ושחית אתה לפניו, דייק לפניו, ואמר לפניו שיהא זה שוחט ואלעזר רואה. ורבי. לפניו כמבי' ליה
שלא יסוח דעתו ממונה, ולמד כי היסק הדעת פוסל בה. ושמואל אמר שלא יסוח דעתו ממונה ולענין פסיק ליה, היסק
ויסוף את הפרה לעיניו, ורבי. הוהו' בשחיטה והוהו' בשריפה על הסך הדעת וצריכי' כו'. ושמואל אמר בחרא סניא, לפניו
לכשעיר שחיטתה בור הוא רואה. וליה ויהי רובי' אחר רבוי'. למעוטי' מאי איתין.

א] חנון חולי' ל' ילקוח ר' ששון בן הלפת
א] חנון חולי' ל' ילקוח ר' ששון בן הלפת
א] חנון חולי' ל' ילקוח ר' ששון בן הלפת